

Agendapunt : 11.
Voorstelnummer : 03-017
Raadsvergadering : 14 maart 2013
Naam opsteller : Linda (de) Groot
Informatie op te vragen bij : Linda (de) Groot
Portefeuillehouder : Hetty Hafkamp

Onderwerp: dienstverleningsovereenkomst gemeente Bergen - reddingsbrigaden gemeente Bergen 1 april 2013 tot en met april 2016

Aan de raad,

Beslispunt:

- *Instemmen met het document 'dienstverleningsovereenkomst gemeente Bergen – reddingsbrigaden gemeente Bergen 1 april 2013 tot en met april 2016' en het daarbij behorende document 'jaarafspraken'*
- *Akkoord te gaan met de aanpassingen in het investeringsplan 2013-2016 zoals genoemd in bijgaand 'overzicht aanpassingen in het investeringsplan 2013-2016 voor de reddingsbrigaden'*
- *De bij dit besluit behorende begrotingswijziging vast te stellen*

1. **Waar gaat dit voorstel over?**

De drie reddingsbrigaden (de VRB (Vrijwillige Reddingsbrigade Bergen), de SRB (Schoorlse Reddingsbrigade) en de ERB (Egmondse Reddingsbrigade)) verrichten al vele jaren diensten voor onze gemeente, waarvan strandbewaking de primaire taak is. Ondanks de wens van zowel de reddingsbrigaden als het college om te komen tot een document waarin wederzijdse afspraken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd, ontbrak een dergelijk document tot op heden.

Met de nu opgestelde dienstverleningsovereenkomst en het daarbij behorende document 'jaarafspraken', willen de partijen onduidelijkheden wegnemen en (bestaande) afspraken en verantwoordelijkheden vastleggen. Hiermee wordt voldaan aan een jarenlange behoefte van beide partijen.

Bij de totstandkoming van de dienstverleningsovereenkomst is gebruik gemaakt van de kennis en ervaring van de reddingsbrigaden en informatie voortkomend uit de pilot 'Reddingswerk 2010'. Hierbij waren de reddingsbrigaden van de gemeente Bergen, de KNRM, Reddingsbrigade Nederland, de Veiligheidsregio, de Kustwacht en onze gemeente betrokken. Tijdens deze pilot zijn risicoprofielen voor de stranden in onze gemeente vastgesteld, waaraan bewakingsprofielen zijn gekoppeld. Deze profielen vormden de basis voor de discussie over de strandbewaking in onze gemeente.

In de dienstverleningsovereenkomst ligt de nadruk op de (strand)bewakingstaak van de reddingsbrigaden, omdat dit hun primaire taak is. Echter wordt uiteraard ook de ondersteuning van andere hulpdiensten door de brigaden meegenomen. De reddingsbrigaden zijn hiervoor tenslotte 24/7, het hele jaar door, inzetbaar en hierbij wordt ook een beroep gedaan op mens en materiaal van de reddingsbrigaden.

De totstandkoming van deze documenten heeft de nodige tijd in beslag genomen. Het verzamelen van bestaande en benodigde informatie heeft veel tijd gevraagd, evenals interne

afstemming en het actualiseren van de materiaalnota en budgetten. Ook heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met de reddingsbrigaden om inzicht te krijgen in de werkzaamheden die zij verrichten en de daarvoor benodigde materialen en budgetten.

Leeswijzer

In dit advies worden aandachtspunten van de dienstverleningsovereenkomst toegelicht. Bij dit advies treft u twee documenten aan:

1. *De dienstverleningsovereenkomst Gemeente Bergen – Reddingsbrigaden, april 2013 tot en met april 2016*: dit document geeft de concrete afspraken weer tussen gemeente Bergen en de reddingsbrigaden.
2. *Jaarafspraken Gemeente Bergen – Reddingsbrigaden, april 2013 tot en met april 2016*: dit document gaat dieper in op de in de dienstverleningsovereenkomst weergegeven afspraken en de daaraan ten grondslag liggende beslissingen.

Besluitvormingsproces

De dienstverleningsovereenkomst met de jaarafspraken als bijlage, wordt ter instemming aan uw raad voorgelegd. De dienstverleningsovereenkomst vormt het kader waarbinnen de dienstverlening van de reddingsbrigaden voor de gemeente plaatsvindt. Deze wordt vastgesteld door ons college, evenals de jaarafspraken. Ons college en de reddingsbrigaden ondertekenen de dienstverleningsovereenkomst. Binnen de kaders van de overeenkomst worden de jaarafspraken jaarlijks, na evaluatie en afstemming door de partijen en in overleg met de portefeuillehouder, aangepast.

Bewaking van de stranden

Onze gemeente is een toeristische gemeente en vooral de stranden trekken veel bezoekers. Wij willen het risico voor onze strandbezoekers minimaliseren en maken daarvoor gebruik van de diensten van de reddingsbrigaden. Daarnaast willen wij de Blauwe Vlag behouden, waar de strandbezoekers, die van economisch belang zijn voor onze gemeente, veel waarde aan hechten. De Blauwe Vlag is het internationale symbool voor schone stranden met goede voorzieningen en een goede bereikbaarheid. Een vereiste van de Blauwe Vlag is dat kuststranden bewaakt zijn.

In totaal bewaken de drie reddingsbrigaden ongeveer 16,7 kilometer strand. Wij voorzien de reddingsbrigaden van veilig materiaal in goede technische staat zodat zij in staat zijn de dienstverlening voor onze gemeente naar behoren uit te voeren.

Uitgangspunten van ons college hierbij zijn:

- a. voor de bewaking van onze stranden gebruik te maken van de dienstverlening van de drie reddingsbrigaden in haar gemeente;
- b. ons college wil het risico voor de strandbezoekers minimaliseren door middel van bewaakte stranden;
- c. om voor onze bezoekers en toeristen aantrekkelijk te blijven en te concurreren met andere kustgemeenten, streven wij er naar voor onze stranden de Blauwe Vlag te behouden en te voldoen aan de eisen van dit keurmerk¹;
- d. de hoofdtaak van de drie reddingsbrigaden is de strandbewaking, wat het voorkomen en bestrijden van de verdrinkingsdood inhoudt;

¹ Zie bijlage voor criteria en richtlijnen Blauwe Vlag

- e. de brigaden zijn naast de bewakingstaak het hele jaar door (24/7) inzetbaar als ondersteuning van hulpdiensten.

De drie reddingsbrigaden bewaken al jaren de stranden en vooral op basis van hun (lokale) kennis en kunde is in samenspraak met hen de invulling van het benodigde materiaal voor de bewaking van de stranden bepaald zoals terug te vinden in het document 'jaarafspraken'.

De reddingsbrigaden zijn op het strand in de reddingspost aanwezig van 1 juni tot en met 15 september. Hierbij moet worden opgemerkt dat wanneer zich op een onbewaakt strand of buiten deze periode een noodgeval voordoet, de reddingsbrigaden uiteraard ook in actie komen. De VRB heeft één post op het strand van Bergen aan Zee, de ERB heeft één post op het strand van Egmond aan Zee en de SRB heeft drie posten: bij Camperduin, Schoorl en Hargen aan Zee.

In 2016 wordt een geactualiseerde dienstverleningsovereenkomst aan ons college en uw raad voorgelegd, waarin de volgende zaken in ieder geval worden meegenomen:

- De zandsuppletie bij Camperduin
- Ontwikkeling maritieme driehoek op de werf in Egmond aan Zee
- Mogelijkheden voor terugvorderen kosten van bijvoorbeeld de Veiligheidsregio, in verband met ondersteuning van andere hulpdiensten door de reddingsbrigaden.

Aandachtspunten dienstverleningsovereenkomst

1. Budgetten reddingsbrigaden

Doordat de kosten met betrekking tot de brigaden inzichtelijk zijn gemaakt, is nu duidelijk dat er extra budget nodig is en dat de ombuiging van € 25.000 met ingang van 2015 niet gerealiseerd kan worden. Tot op heden ontbraken een materiaalnota en een overzicht van de exploitatiekosten. Deze overzichten zijn nu opgesteld en geven duidelijkheid over de verschillen tussen de in de begroting opgenomen bedragen en de benodigde budgetten voor de diensten die de reddingsbrigaden leveren. Zie voor meer informatie de financiële bijlagen. Omdat inzicht in de budgetten in voorgaande jaren ontbrak, was er regelmatig sprake van overschrijdingen op het budget reddingsbrigaden.

Uit het advies dat voor u ligt resulteert een bedrag van ongeveer € 90.000 per jaar dat extra nodig is voor de diensten die de reddingsbrigaden leveren. Dit bedrag is voornamelijk terug te voeren op:

- een verhoging van de vrijwilligersvergoeding
- een uitkering van jaarlijkse blijf van waardering voor actieve leden
- een tekort in de begroting in verband met inhuur zzp'ers voor de SRB
- onduidelijkheid over de opleidingskosten door ontbreken opleidingsplan
- de beslissing om locatie Schipper van de Plasstraat tot 2017 aan te wijzen als onderkomen voor de ERB, waardoor reparatie van het dak nodig is
- de aanschaf van waterscooters en quads voor de SRB

Bovendien vervalt op basis van bovenstaande de ombuiging van € 25.000 op het budget reddingsbrigaden vanaf 2015.

2. Vrijwilligersvergoeding voor bemensing strandposten

Dit is een vergoeding voor vrijwilligers die onderdeel uitmaken van de minimale bezetting die op doordeweekse dagen van 1 juni tot en met 15 september de post bemensen (2 personen bij de ERB en 4 bij de VRB). Omdat de SRB op doordeweekse dagen gebruik maakt van betaalde strandkrachten, is deze vergoeding niet van toepassing op de SRB.

Deze vergoeding bedroeg in 2011 € 25 per dag. In 2012 is besloten op verzoek van de ERB en de VRB deze vergoeding incidenteel te verhogen naar € 50 per dag. Het aantal vrijwilligers dat zich bij de reddingsbrigaden meldt neemt de laatste jaren af. Om vrijwilligers extra te stimuleren en enthousiasmeren wordt geadviseerd deze verhoging de komende jaren aan te houden. Beide brigaden hebben aangegeven dat een verhoging van de vergoeding vorig jaar positieve gevolgen heeft gehad voor de invulling van de bewaking van de stranden en het aantrekken van vrijwilligers. Wij willen zoveel als mogelijk gebruik blijven maken van vrijwilligers voor de bewaking van onze stranden. Het teruglopende aantal vrijwilligers kan in de toekomst echter consequenties hebben voor de bezetting van de posten en de financiën daaromtrent. Indien er langs de totale 16,7 kilometer bewaakt strand van betaalde krachten gebruik moet worden gemaakt, heeft dit gevolgen voor het budget en de invulling van de strandbewaking.

3. Blijk van waardering

Gezien de specifieke werkzaamheden van de reddingsbrigadeleden, toegespitst op het waarborgen van de veiligheid op het strand en in het water en de ondersteuning die zij het hele jaar door verlenen aan hulpdiensten, wordt geadviseerd per actief lid eenmaal per jaar € 25 aan de reddingsbrigaden te betalen. Onder actieve leden wordt verstaan: mensen die de post hebben bemand tijdens het seizoen, deel uitmaakten van ondersteuning aan hulpdiensten of actief betrokken zijn bij beheer en onderhoud en/of administratie of opleidingen.

Er wordt geadviseerd deze blijk van waardering jaarlijks uit te keren, om vrijwilligers te enthousiasmeren en te behouden. Van dit geld kan bijvoorbeeld een feestavond worden georganiseerd. De reddingsbrigaden hebben gezamenlijk ongeveer 300 actieve leden.

4. Vaartuig als onderdeel van de rampenvloot

De drie brigaden beschikken ieder over een boot in verband met de watersnood-rampbestrijding. Dit vaartuig is inzetbaar voor de bewakingstaak en is daarom meegenomen bij de materiaalindeling per brigade zoals opgenomen in het document 'jaarafspraken'. De boot moet gemiddeld vier dagen per jaar beschikbaar zijn voor de rampentaak en oefeningen daaromtrent.

Kosten voor onderhoud en reparatie van dit vaartuig zijn voor rekening van Reddingsbrigade Nederland (RedNed), die deze vaartuigen bij de verschillende reddingsbrigaden onderbrengt. Het rijk vervangt en herverdeelt deze boten in de komende drie jaar. Welke boot er per brigade geplaatst wordt, is nog onduidelijk. Indien de vervangende boot een model is, dat passend is bij de bewakingstaak van de reddingsbrigaden, kan deze tijdens de bewaking van de stranden worden ingezet. Mocht een ramp of oefening zich voordoen waarbij de inzet van dit vaartuig vereist is, dan wordt de boot onttrokken aan het materiaal dat wordt ingezet voor de bewakingstaak: dit vormt een risico voor de bewaking van het strand. Wanneer het rijk niet langer een boot bij de brigaden onderbrengt, of deze niet geschikt is voor de bewakingstaak, is het aan de gemeente de noodzaak te bepalen of het materiaalbestand hierop moet worden aangepast.

5. Overleggen gemeente - reddingsbrigaden

In de dienstverleningsovereenkomst staat vermeld dat er vijf verschillende overleggen per jaar plaatsvinden tussen de reddingsbrigaden en de gemeente. Dit lijkt misschien wat veel, maar er is vanuit beide kanten behoefte aan goede communicatie en mogelijkheden om de genoemde onderwerpen te bespreken en elkaar hierover te bevragen. Omdat vooral in het verleden de communicatie tussen de gemeente en de reddingsbrigaden niet zo soepel verliep, is er voor gekozen regelmatig met elkaar te overleggen om onduidelijkheden weg te nemen en de communicatie te bevorderen. Daarnaast zijn het overleggen over specifieke onderwerpen,

waar verschillende brigadeleden bij betrokken zijn. Indien overleggen worden samengevoegd, wordt de groep te groot.

6. ERB – locatie Schipper van de Plasstraat

Het pand verkeert niet in zeer goede staat, maar de ERB vindt het een geschikte locatie: dichtbij het strand en met de mogelijkheid voor vergaderingen en opslag van materiaal. Momenteel wordt er gewerkt aan plannen voor het ontwikkelen van een maritieme driehoek op de werf, waar de ERB misschien (gedeeltelijk) bij zou kunnen. Tot hier duidelijkheid over is, heeft de ERB de mogelijkheid om tot 2017 in de Schipper van de Plasstraat te blijven. Een vervanging van het dak van dit pand is daarvoor nodig, maar verder zal tot 2017 alleen noodzakelijk onderhoud aan het pand plaatsvinden.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

Wanneer uw raad 'ja' zegt, stemt u in met de dienstverleningsovereenkomst en het bijbehorende document jaarafspraken. Na uw instemming wordt de dienstverleningsovereenkomst door ons college vastgesteld en ondertekend door ons college en de reddingsbrigaden.

Instemmen met dit document betekent dat u kiest voor bewaakte stranden in gemeente Bergen, waarbij de dienstverleningsovereenkomst de kaders vormt van de diensten die de reddingsbrigaden voor onze gemeente leveren. Daarnaast gaat u akkoord met de aanpassing van het budget en de investeringen zoals genoemd in de financiële bijlagen.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

- kaderstelling
- budgetrecht

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

- de inwoners, bezoekers en toeristen in onze gemeente
- de reddingsbrigaden
- overige hulpdiensten in de gemeente en de regio

a. Burgerparticipatie

De reddingsbrigaden werken grotendeels met vrijwilligers.

b. Externe communicatie

Door middel van een persbericht wordt aandacht besteed aan het moment van ondertekenen van de dienstverleningsovereenkomst door de partijen.

c. Extern overleg gevoerd met

- Reddingsbrigaden gemeente Bergen
- Reddingsbrigade Nederland
- KNRM
- Veiligheidsregio

5. Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?

Er zijn geen andere mogelijkheden om de stranden te bewaken.

Een ander scenario kan zijn om op delen van of op alle stranden van de gemeente Bergen borden te plaatsen met de tekst 'onbewaakt strand'. Dit houdt in dat de onbewaakte stranden van de gemeente niet langer de Blauwe Vlag mogen voeren en dat de strandbezoekers op die stranden geen beroep kunnen doen op de reddingsbrigaden. Dit maakt onze gemeente minder aantrekkelijk voor strandbezoekers, wat economische gevolgen heeft.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

Na uw instemming wordt de dienstverleningsovereenkomst door ons college vastgesteld en ondertekend door ons college en de reddingsbrigaden.

De reddingsbrigaden bewaken al jaren de stranden van onze gemeente zonder dat hier een dienstverleningsovereenkomst aan ten grondslag ligt. De inzet van de brigaden en de wijze van bewaking verandert dan ook niet. Met de ondertekening van de dienstverleningsovereenkomst worden echter wel onduidelijkheden weggenomen en (bestaande) afspraken en verantwoordelijkheden vastgelegd.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemeoid?

De totale kosten voor de reddingsbrigaden bedragen vanaf 2013:

Jaar	2013	2014	2015	2016
Totale kosten op fcl reddingsbrigade na alle wijzigingen	602.063	575.944	598.678	611.179
Totale kosten zoals nu opgenomen in begroting 2013	506.930	524.924	519.928	506.416
Verschil nieuw min oud is extra	95.133	51.020	78.750	104.763
Overige kosten onderhoud gebouwen reddingsbrigaden	22.350	24.368	29.234	27.032
Totale kosten brigaden inclusief overig onderhoud gebouwen	624.413	600.312	627.912	638.211

Het extra benodigde budget ('verschil nieuw min oud is extra') gaat ten laste van het begrotingssaldo.

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit?

Geen

Risico's

- Onduidelijk is of het begrote bedrag van €10.200 voor overige opleidingskosten (naast zwembadhuur en vervoer ERB) voldoende is om alle opleidingskosten te dekken. In de jaarafspraken is opgenomen dat er voor begin 2014 door de reddingsbrigaden een opleidingsplan wordt ingediend voor vier jaar. Wij kunnen aan de hand van dit plan bepalen welke kosten door ons worden betaald.
- Afhankelijk van de keuzes voor het al dan niet bewaken van het nieuwe strand bij Camperduin na de zandsuppletie, kan dit er toe leiden dat er in de toekomst extra menskracht en materieel en dus budget nodig is.

- c. Wanneer de ERB ook na 2017 in de Schipper van der Plasstraat blijft, moet er een extra investering van €120.000 worden opgenomen voor het toekomstbestendig maken van het pand.
- d. Onduidelijk is hoe en wanneer de vervanging wordt gerealiseerd van het materiaal dat in verband met de rampenbestrijding beschikbaar is gesteld. Afhankelijk van de inzetbaarheid van dit materiaal voor de bewakingstaak kan dit tot meer of minder kosten voor het materiaalbestand leiden.

8. *Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?*

De economie van onze gemeente wordt voor een groot deel gestimuleerd door de bezoekers en toeristen die we ieder jaar ontvangen. De stranden vormen daarbij vooral in de zomermaanden een grote publiekstrekker, waarbij de Blauwe Vlag een aantrekkende werking heeft. Indien de stranden niet langer bewaakt worden heeft dit tot gevolg dat de Blauwe Vlag niet meer mag worden gevoerd. Een ander gevolg is dat de strandbezoekers zich onveilig kunnen gaan voelen en uitwijken naar stranden in andere gemeenten, met alle economische gevolgen van dien.

Bijlagen:

- dienstverleningsovereenkomst gemeente Bergen – reddingsbrigaden gemeente Bergen 1 april 2013 tot en met april 2016
- jaarafspraken gemeente Bergen – reddingsbrigaden gemeente Bergen 1 april 2013 tot en met april 2016
- financiële overzichten:
 - o begrotingswijziging
 - o overzicht exploitatiekosten reddingsbrigaden
 - o meerjarig overzicht kosten reddingsbrigaden
 - o overzicht aanpassingen in het investeringsplan 2013-2016 voor de reddingsbrigaden.

Bergen, 5 februari 2013

College van Bergen

drs. W.J.M. Bierman
secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester